

Zelené úřadování

Kamila Danihelková, STEP

Třanovice, 23. 2. 2012

OBSAH

- CO?
- PROČ?
- JAK?
- KDE?

Sít' ekologických poraden

CÍL EKOPORADENSTVÍ:

Preventivní ochrana životního prostředí jako základ každodenního jednání

- Národní asociace pro env. poradenství
- 20 členů
 - spolupráce
 - výměna zkušeností
 - vzdělávání
 - společné projekty
 - mezinárodní spolupráce
 - podpora ekoporadenství

Co to je?

○ Zelené úřadování

- environmentálně příznivé chování organizací (financovaných z veřejných prostředků)
- Zahrnuje jak systémová opatření zaměřená zejména na **provoz a chování**, tak **nakupování**.

○ Zelené nakupování

- takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí.

○ **Zelené** **Udržitelné**

Komu je určeno?

- jakémukoliv kancelářskému/administrativnímu provozu
- úřady, instituce veřejné správy všech úrovní
 - od obecních, městských, krajských úřadů až po ministerstva
- rozpočtové a příspěvkové organizace obcí, krajů, státu
 - školy, domy s pečovatelskou službou, spolkové domy, kluby, domy dětí a mládeže, kulturní domy, informační střediska
- ostatní kancelářské provozy, firmy, ...

PROČ? OČEKÁVÁNÍ A POTENCIÁL

- V Evropské unii se ročně vydává asi 16 % HDP na nakupování ve veřejném sektoru
- V ČR je to asi 20 %
 - Průměrná ekologická stopa ČR: 4,9 gha/os. (kapacita je 1,8 gha/os.)

PROČ? OČEKÁVÁNÍ A POTENCIÁL

- Reálné snížení zátěže životního prostředí díky pořizování ekologicky příznivého zboží a služeb
- Působení příkladem
- Stimulace ekologické inovace výrobků
- Podpora uvádění na trh a šíření ekologicky příznivých výrobků

PROČ? OČEKÁVÁNÍ A MOTIVACE

- **Finanční úspory**
- **Pozitivní image**
- **Příklad**
- **Projekty**

EKOLOGICKÉ NEMUSÍ BÝT DRAHÉ

Rychlovazač s euroděrováním, A4, plast, HERLITZ	Rychlovazač závěsný celý prešpán, A4, HIT	Rychlovazač závěsný celý Classic, A4, ekokarton, HIT
Cena: 8,90 Kč/ks 	Cena: 11,50 Kč/ks 	Cena: 3 Kč/ks

EKOLOGICKÉ NEMUSÍ BÝT DRAHÉ

- **EKO úklid**
- Rakousko:
- úspory až 40 % nákladů
- a až 80 % objemu čisticích prostředků
- Úřady, nemocnice, penziony pro důchodce, ...

Rámce, předpisy - zahraniční

- Rio de Janeiro 1992 – Agenda 21
- Světový summit v Johannesburgu 2002 - „podporovat strategie nakupování ve veřejné správě podněcující rozvoj ekologicky šetrného zboží a služeb“
- EU *6. Akční program pro životní prostředí* (usnesení č. 1600/2002/EG) – podpora ekologického nakupování ve veřejném sektoru
- EU *Integrovaná produktová politika* – Sdělení COM(2003) 302 - doporučuje členským státům vypracovat veřejně dostupné akční plány pro ekologičtější utváření jejich veřejných zakázek
- Sdělení Evropské komise k veřejným zakázkám pro lepší životní prostředí COM (2008) 400

Rámce, předpisy - ČR

- **Zákon o zadávání veřejných zakázek**
- Usnesení vlády č. 1048/2000 - **Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro ČR**
- Usnesení vlády č. 465 ze dne 14. června 2010 k **Pravidlům uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy**

JAK?

Principy pro zelené úřadování

- Preventivní ochrana životního prostředí
- Ochrana klimatu
- Šetření zdrojů
- Předcházení vzniku odpadů
- Environmentálně vhodné nakládání se vzniklými odpady
- Omezení zátěže životního a pracovního prostředí nebezpečnými chemickými látkami
- Podpora využívání lokálních zdrojů
- Soulad s legislativními požadavky

DESATERO ZELENÉHO ÚŘADOVÁNÍ I

- 1. Pravidlo 3R (Reduce, Reuse, Recycle)
- 2. Biologicky rozložitelné, recyklované a recyklovatelné materiály
- 3. Čím méně obalů, tím lépe
- 4. Výrobky s co nejnižším obsahem látek poškozujících životní prostředí a lidské zdraví
- 5. Výrobky a potraviny z blízka

DESATERO ZELENÉHO ÚŘADOVÁNÍ II

- 6. Šetření zdrojů a energií
- 7. Zohlednění sociálních aspektů
- 8. Produkty z ekologického zemědělství a šetrně obhospodařovaných lesů
- 9. Výrobky spravedlivého obchodu Fair Trade
- 10. Výrobky dokládající svoje kvality týkající se vlivu na zdraví a životní prostředí certifikátem (ekoznačky)

JAK POZNÁM, co je ekologické? ZNAČENÍ

- Pomáhá, ale vyžaduje orientaci

JAK? Veřejné zakázky

- Zákon o zadávání veřejných zakázek č. 137/2006 Sb.
- Pamatuje i na zelené nakupování
- Ekologická hlediska lze promítnout jako
 - Vymezení předmětu
 - Vymezení kvalifikace (okruhu zájemců)
 - Stanovení dílčích hodnoticích kritérií

Ukázka ZD - Vymezení předmětu plnění veřejné zakázky „Dodávky ekologického xerografického papíru“

Předmětem veřejné zakázky jsou dodávky xerografického papíru do kopírovacích strojů (SHARP, Canon) a laserových PC tiskáren. Zadavatel pro dodávku xerografického papíru stanovuje následující technické podmínky:

Technické parametry

- - Papír ze sběrového papíru, formát A4, gramáž 80g/m², opacita – min.91, tloušťka – min. 106 µm, zaklížení – min. 25 g/m², hrubost – max. 220 cm³/min

Technické podmínky z hlediska vlivu na životní prostředí

- - Papír musí splňovat požadavky platných bezpečnostních, zdravotních, hygienických a jiných předpisů, včetně předpisů a norem týkajících se ochrany a tvorby životního prostředí, vztahujících se na výrobek a jeho výrobu
- Papír musí, s výjimkou bělosti, splňovat parametry technických norem harmonizovaných s evropskými normami, jsou-li dány.
- Papír musí v zanášce obsahovat min. 70 % sběrového papíru. Při výrobě nesmí být bělen chlórem ani jeho sloučeninami a nesmí být přidávány optické zjasňovací prostředky. Papír musí být plně recyklovatelný. Během výroby nesmějí být použity látky toxické nebo vysoce toxické ve smyslu zákona o chemických látkách. Obalové prostředky použité na spotřebitelské, skupinové a přepravní balení musí být recyklovatelné. Nepřípustný je obal z PVC.

KDE všude lze uplatnit?

- Budovy: Vytápění, klimatizace, izolace, okna
- Elektřina
- Osvětlení
- Papír a výrobky z něj
- Další kancelářské potřeby, spotřební zboží
- Kancelářská technika a další elektrická zařízení
- Odpady
- Hospodaření s vodou
- Čištění a úklid
- Doprava
- Zařízení interiérů: nábytek, nátěrové hmoty, podlahové krytiny
- Občerstvení, stravování
- Další

Zavádění ZÚ – fáze procesu I

- Iniclace (obvykle motivovaným pracovníkem odboru životního prostředí)
- Podpora vedení (deklarovaná formou dokumentu jako např. usnesení, strategické a koncepční dokumenty apod.) – první/hrubý návrh průběhu
- Určení pracovníka zodpovědného za realizaci projektu
- Vytvoření dostatečného týmu spolupracovníků (interních a/nebo externích)
- Shromáždění dostupné literatury a informačních zdrojů, reference a zkušenosti z jiných projektů

Zavádění ZÚ – fáze procesu II

- Analýza současného stavu, zhodnocení předpokladů a možností
- Návrh možných opatření
- Výběr vhodných opatření, formalizace (např. interní předpis) a realizace/plnění
- Komunikace (dovnitř organizace i navenek) (průběžně) (příprava materiálů, dotazníků)
- Školení (průběžně)
- Monitoring - návrh měřitelných kritérií úspěšnosti realizace projektu a jejich sledování a vyhodnocování (pracovní skupina)
- Zlepšování env. profilu instituce

PŘEKÁŽKY

- Neochota měnit zaužívané stereotypy
- Nedůvěra k novému zboží či službám/opatřením
- Nedostatek informací pro nákupčí
- Není snadné získat podporu vedení
- Nedostatečná komunikace uvnitř organizace
- Nedostatečné environmentální povědomí zaměstnanců

Nebud'te na to sami!

Na co navázat?

- CAF pro úřady
- Programy, koncepce EVVO
- Strategie města, obce, mikroregionu
- Místní Agenda 21, Zdravá města
- Ocenění v podobě udělení ekoznačky „Ekologicky šetrná služba“
- Environmentální systémy řízení (ISO 14001, EMAS)

Využít projektové financování!

ZDROJE INFORMACÍ

- www.ekoporadna.cz
- www.zeleneuradovani.cz
- www.veronica.cz/zeleneuradovani
- www.veronica.cz/dobrapraxe

- www.ekoznacka.cz
- www.zelenenakupovani.cz
- <http://ec.europa.eu/environment/gpp/>

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Kontakt:

kamila.danihelkova@ekoporadna.cz